

N°1 MARS 2020

patos

elle

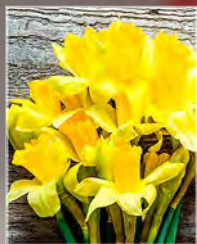
ETT MAGASIN
OM SMÅTT & STORT
I TROLLHÄTTAN

5 ÅRSJUBILEUM
2020



TVÅ
OCH EN
ORGEL

s.18




VISSTE DU
DETTA OM
PÅSKEN?

s.15

MAJA, CARLEN

Tjejen som siktar mot stjärnorna.

Svenska kyrkan 
TROLLHÄTTAN



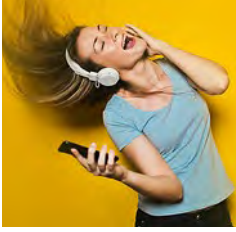
4

Maja rockar jämt
Downs syndrom är inget hinder för ett aktivt liv



22

Jaga ägg med mobilen
Active Quiz tar med dig på en riktig påskspecial



8

Thank you for the music
En aldrig sinande källa till inspiration



24

Dyrt & Heligt
Vi tittar närmare på nattvardskarlet



10

Gert-Inge är hemma igen
Ex-rådets hjärta slår fortfarande hårt för Trollhättan



26

I begravningens tjänst
Bernth Gruvander ser till att begravningslagen följs



15

Lilla påskguiden ger svar
Har du koll på påskens saliga mix av traditioner?



28

Idrotten laddar för gala
Trollhättans idrotts gala firar sitt 5-årsjubileum



18

Veteranen och rookien
Marie-Louise och Maja om kärleken till musiken



29

Häng med i påsk
Det finns något för alla i kalendariet



TACK FÖR IGÅR

OCH ALLA VÅRA ANDRA 5109 DAGAR TILLSAMMANS.

"TÄNK VAD TIDEN går", säger vi ofta när vi har svårt förstå tidens gång. "Det var inte igår", säger vi när vi egentligen menar att det var oändligt väldigt länge sedan vi sågs. I år firar Svenska kyrkan Trollhättan 5 år med Patos. Fem fantastiska år! Och det känns som att det faktiskt var igår som det första numret kom ut med visionen om att få bli en liten platt och blädderbar kyrka på köksbordet. Snart därefter, kändes det som, firade vi 10 nummer. I halvlek visade det sig vara, för nu firar vi snart 20 nummer och har fått byta perspektiv och tala om år istället. Tiden springer när man har roligt.

TANKEN MED PATOS är att ge plats åt och berätta om människor och livet i Trollhättan, i smått och stort. Under de här åren har kyrkans magasin varit fyllt av möten med människor som gjort avtryck och gett oss sina berättelser om livet. Att dela sina upplevelser med andra skapar gemenskap. I kyrkan fördjupas den genom en kristen livstydning.

UNDER HELA PATOSTIDEN och ytterligare nio år, nästan 14 sammanlagt, har jag haft glädjen att få vara kyrkoherde i Trollhättans pastorat. När maj månad är slut är det dags för mig att gå vidare till min nya arbetsplats i Skara stift, som stiftsprost.

DET KÄNNES SPÄNNANDE och vemodigt på samma gång. Men jag är glad över att kunna packa med mig så många fina minnen från tiden här.

TACK FÖR ATT jag har fått vara en del av oss i Trollhättan och vår gemensamma vardag med allt det som Svenska kyrkan vill förmedla; en levande Gud som älskar alla människor, så som vi är.

SJÄLVKLART KOMMER JAG att fortsätta följa livet i Trollhättan. Inte minst genom Patos, som lever vidare precis som vanligt. Men med ny kraft från en ny kyrkoherde.

MARIA CLASSON
Kyrkoherde
Trollhättans pastorat



Precis som många andra drömmer Maja om att stå på scenen och sjunga. Hon följer melodifestivalen, ofta tillsammans med sin hästis, Emma. Det är en tv-favorit för båda och många av låtarna blir nya favoriter.



MAJA CARLÉN I RAMPLJUSET

TEXT: ERIKA ALMQUIST FOTO: JERRY LÖVBERG

Maja Carlén är en helt vanlig, ovanlig 24-åring. Hon har Downs syndrom, något som ungefär en promille av alla barn i Sverige föds med. Men Maja lever ett högst vanligt liv med jobb och skola, fritidsintressen och relationer, framgångar och motgångar.

DEN 21 MARS varje år är den internationella rocka sockordagen. En dag när människor över hela världen tar på sig omatchande strumpor för att hylla olikheter och allas lika värde. Främst kanske dagen är förknippad med Downs syndrom. Därför följde vi med Maja under en dag i hennes liv.

DET ÄR EN kylig vinterdag när vi hälsar på Maja på jobbet på Föreningsgatan 10B, men i lokalen är det varmt och hemtrevligt. Här jobbar runt 20 personer, olika dagar i veckan. Just idag är de sex jobbkompisar som sätter ihop små kort med skötselråd på uppdrag av en blomsterhandlare.

På väggen hänger ett schema som visar vad som händer under dagen. Maja förklarar upplägget och berättar

vilka arbetsuppgifter som är hennes.

– När maten kommer går jag ner och hämtar matvagnen och lämnar tillbaka den förra.

Längre in i lokalen ligger en väska fylld med handdukar.

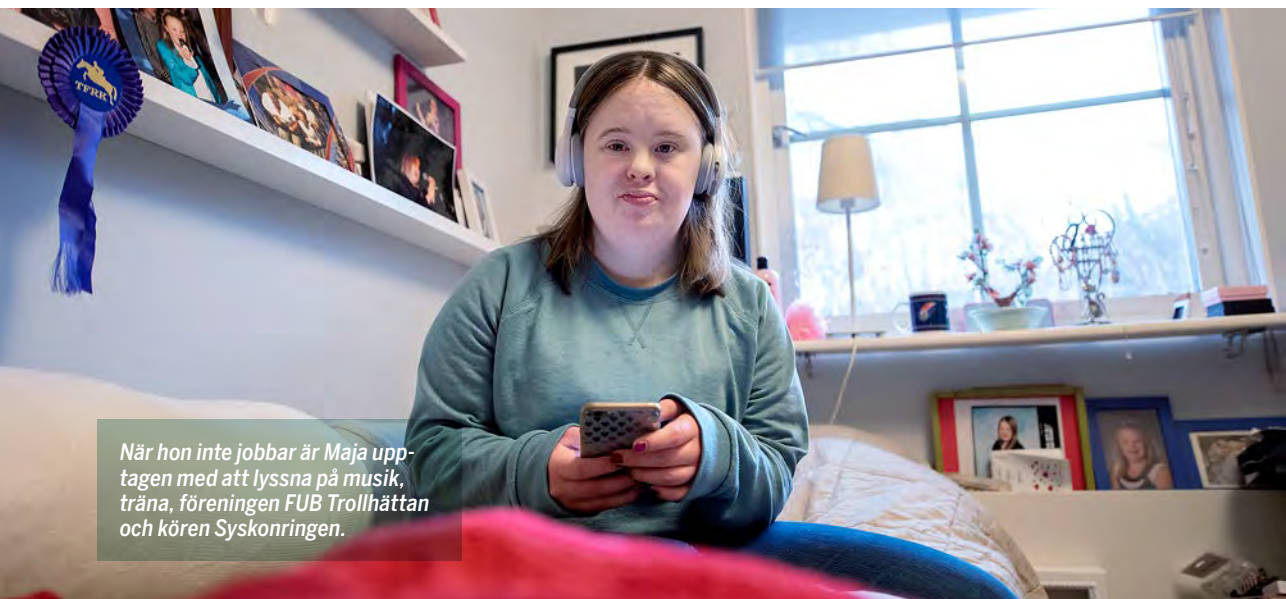
– På tisdagar tvättar vi dem åt Trollhättans HC.

HENNES FAVORITSYSSLA ÄR att hjälpa till med disken. Men också fredagarna är härliga när alla kollegor har gemensam SPA-tid. Då dämpar de belysningen, sätter på musik, värmer vetekuddar som de hänger runt nacke och axlar, och masserar varandra. Sen gör de som vill manikyr och målar naglarna. Just den här veckan har Maja lila naglar, det är en favoritfärg. Annars blir det ofta rosa.

– Det är mammas favoritfärg.

MAJA BOR MED sina föräldrar och lillasyster Emma i en villa i Torsered. Storasyster Hanna ingår också i familjen, men har hunnit flytta hemifrån. Maja åker färdtjänst till och från jobbet och är ofta hemma innan resten av familjen. Då gillar hon att lägga sig på sängen med hörlurar på och lyssna på sin favoritmusik. Och det kan behövas att vila upp sig lite, för Maja har ett aktivt socialt liv där musiken är ett återkommande tema.

VARANNAN SÖNDAG SJUNGER hon i kören Syskonringen, som har stor erfarenhet av offentliga framträdanden. Trots att Maja kan upplevas lite försiktig till sättet så är det inget som märks när hon kliver upp på scenen. På hennes första träff med gänget i Syskonringen frågade körledaren Hans-Olof "Tjolle" Svensson om det var ▶



När hon inte jobbar är Maja upptagen med att lyssna på musik, träna, föreningen FUB Trollhättan och kören Syskonringen.

någon som ville sjunga solo. Maja gick upp på scenen och framförde "Jag vill vara din Margareta" av Sten & Stanley, till sin mammas förvåning och förtjusning.

– Jag blev verkligen paff. Maja är ju väldigt lugn, men när hon kommer upp på scenen är det något annat, skrattar Lotta Carlander.

MAJA OCH HENNES föräldrar är medlemmar i FUB; Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, i Trollhättan. De har caféträffar en gång i veckan på FUB-gården, ordnar resor till Liseberg, nyårsfirande och en gång om året även den populära musiktävlingen, Sikta mot stjärnorna. Där får alla chansen att uppträda som sina favoritartister med sina favoritlåtar. I fjol intog Maja scenen med Mello-vinnarlåten "Is it too late for love". Året innan valde hon den poppiga låten "Can't stop the feeling" av Justin Timberlake. Då blev det rejält med dans och show på scenen.

TIDIGARE HAR MAJA hållit på med både ridning, fotboll och simning. Numer tränar hon på gym en eller två gånger i veckan. Helst väljer hon passet

”

MAJA ÄR JU VÄLDIGT LUGN MEN NÄR HON KOMMER UPP PÅ SCENEN ÄR DET NÅGOT ANNAT.

indoor walking där man går på crosstrainer till musik och avslutar med styrkeövningar i gymmet. Några gånger om året springer hon även lopp och åker längdskidor. Som många andra längtar Maja till sommaren. Familjen har en sommarstuga på Skaftö där Maja gillar att bada och gå på hundpromenader. Familjens förra hund gick bort i fjol men senare i vår flyttar en ny familjemedlem in, en brun labradorvalp som inte har fått något namn än.

– Mamma vill att den ska heta Sam, men det vill inte pappa, berättar Maja.

MAJA KONFIRMERADES 2011 på våren och träffar fortfarande sina ledare och konfirmandskompisar en gång i månaden. Det har blivit många olika aktiviteter genom åren och den senaste träffen var en riktig nostalgitripp.

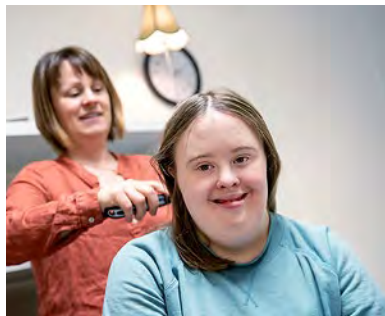
– Vi tittade på foton och filmer från de nio år som gått sedan vi konfirmerades. Då blev det mycket skratt.

EN GÅNG i månaden träffar Maja sin kontaktperson och hittar på något kul. Dagen innan vi ses har de varit på bio och sett Lasse-Majas detektivbyrå. Ofta lagar de mat tillsammans hemma hos kontaktpersonen.

– Då lagar vi alltid tacos, berättar Maja.

– Hon lägger alltid väldigt mycket tid på gurkan. Det är viktigt att den blir finhackad, fyller mamma Lotta i och skrattar.

HON OCH HENNES man Johan visste inte om att Maja hade Downs syndrom förrän hon föddes. Då upptäcktes också ett hjärtfel som krävde opera-



tion. Det gjorde att Lotta och Maja tillbringade de första veckorna i Majas liv på Östra sjukhuset i Göteborg.

– Det var nog bra, för det gav mig tid att smälta Majas diagnos. Johan fick bli den som berättade för vänner och bekanta, säger Lotta.

Det var en omtumlande tid i början, eftersom Lotta och Johan var så oförberedda.

VÅL HEMMA BLEV de snart inskrivna på barnhabiliteringen i Vänersborg, som ordnade flera utbildningsträffar för föräldrar och barn.

– Nu är vi såklart jättetack-samma att vi har just vår Maja. Ibland känns det som att folk tycker synd om oss för att vi har ett barn med Downs syndrom, men vi lever ju som vilken familj som helst, under-styker Lotta.

Dessutom menar hon att hela familjen har gynnats av att ha någon med en funktions-variation i sin närhet. De tar inte längre saker för givna och ser lättare förbi fördomar.

– Och framför allt får man

en annan syn på funktions- varierade. Det är ofta omgivningen som sätter gränser för vad de klarar av. Inlärnings-



FÖRHOPPINGEN ÄR ATT MAJA PÅ SIKT FÅR ETT EGET HEM ATT TRIVAS I.

tiden kan vara längre, men samtidigt kan de vara bättre på vissa saker än icke funktions- varierade. Man kan också märka att folk har en tendens att generalisera kring Downs syndrom och säga saker som att ”de alltid är så glada” eller att ”de är så musikaliska”. Men de är ju individer med egna personligheter och talanger som alla andra, menar Lotta.

MAJA LEVER SOM sagt ett aktivt liv och än så länge är det Lotta och Johan som är spindlarna i nätet. Maja har två ledsagare som åker med henne på vissa aktiviteter, men det är

fortfarande föräldrarna som behöver pussla för att Majas liv ska gå ihop. Och däri finns också en oro. Vem ska ta över när Lotta och Johan blir gamla och kanske inte längre har möjlighet?

MAJA HAR HITTILLS inte visat något intresse när ämnet flytta hemifrån kommit på tal, men Lotta tänker att flytten kan gå gradvis. Kanske ett par dagar i veckan till att börja med.

– Vi har börjat prata med Maja om eget boende, även om det inte är akut. Det är förstås ett stort steg att flytta hemifrån, men Maja har alltid haft lätt att anpassa sig till nya miljöer. Hon trivdes jättebra i skolan och lika bra på jobbet, där hon i princip är på heltid. Förhoppningen är att Maja på sikt får ett eget hem att trivas i. ♥

Namn: Maja Carlén.

Ålder: 24 år.

Familj: Pappa Johan, mamma Lotta, systererna Hanna 26 år och Emma 22 år.

Intressen: Uppträda på scen, lyssna på musik, träna, laga mat.

PATOSFRÅGAN

?

MUSIK SOM INSPIRERAR?

elle

THANK YOU FOR THE MUSIC.

En stor internationell undersökning har identifierat 13 kategoriserade känslodimensioner som musik väcker, oavsett var i världen vi lever.

Vi lyssnade av med nio Trollhättebor om musikaliska influenser, favoritartister eller konsertminnen. Svaret blev allt från Taube till AC/DC. Och en mix av upplevelser, känslor och associationer, förstås.

TEXT OCH PORTRÄTTFOTO: ULF SUNDBERG



SÖREN HELLSTRÖM

– Jag har varit med i Sociala kören i nästan 30 år och när vi sjunger vårsångerna på Valborg ute i Åsaka är en väldigt speciell känsla. Dessutom spelar jag gitarr tillsammans med två kompisar varannan vecka. Och så är jag ett stort Elvis-fan.



ANNE JENSEN

– Jag håller föredrag om Bondepraktikan, från 1500-talet med råd och tips för bönder, så är det visan "Jag är fattig bonddräng" som finns i huvudet just nu. Med Björn Gustavsson som bonddrängen Alfred i Emil i Lönneberga.



MICHAEL MINKKINEN

– Jag var med och roddade på en sommarturné med Lars Winnerbäck för flera år sedan och hörde hans låtar om och om igen, utan att ta in en ton. Några månader efter turnén hörde jag en bra låt på radion och det var Lars Winnerbäck. Så jag gick genast och köpte en cd med honom.



MARIANNE ÖDBLOM

– Jag tycker väldigt mycket om Evert Taubes sånger. I början av januari i år var jag på Hebeteatern i Folkets hus Kulturhuset och såg Äventyret Taube med många sångare, skådespelare och musiker. Det var en fantastisk föreställning av Bengt Jacobsson.



TOMAS NILSSON

– I mitten på 90-talet var jag ofta på konserter i folkparken i Bengtsfors. Från de besöken minns jag särskilt Thomas Di Leva. Hans musik är speciell och han har en helt egen stil. Det uppskattar jag.



JONATHAN LUNDQVIST

– För min del är det klassisk rock som Iron Maiden, Metallica eller AC/DC som gäller. Det lyssnar jag på både hemma och på jobbet.



LINA HERTZBERG

– Jag var på hyllningskonserten till Avicii i Friends Arena den 5 december i fjol. Det var en upplevelse av storheten i hans musik. Särskilt när hans barndomsvän Lukas Krüger uppträdde tillsammans med den stora stråkorkestern.



BARBRO ÅKERBLAD

– Jag är med och sänder närradioprogrammet "Ring och önska". Där blir det alltid en musikalisk blandning och det tycker jag om. För jag är allätare vad det gäller musik.



LISA BJERKENGREN

– Innan jul var jag och min sambo på Danny Saucedos show i Göteborg. Jag hade inga höga förväntningar, men nu har jag fått en helt annan och positiv bild av honom. Både som person och artist.



10

BARA VARA .. **BORGMÄSTARE**

TEXT: ERIK TORSTENSSON FOTO: JERRY LÖVBERG



Den 10 mars 2010 ringlade köerna långa med människor som ville visa sin uppskattning. Efter 14 år som Trollhättans ledande kommunalråd hade Gert-Inge Andersson bestämt sig för att gå vidare till regionpolitiken. Idag är Mr Trollhättan tillbaka på hemmaplan. Som "Borgmästare".

GERT-INGE HINNER knappt kliva in på Ritz Teatercafé innan en herre reser sig från sitt sällskap och ber om en minut.

Några gatlampor strular i kvarteret och Andersson lyssnar innan han slår sig ner med en slät kopp svart bryggkaffe mitt emot mig.

– Det händer fortfarande ganska ofta att folk kommer fram och tycker till om olika saker, säger Gert-Inge, som lotsat Trollhättan genom Saab-kriser och tuffa regeringsförhandlingar om infrastruktursatsningar. Bland mycket annat.

DET ÄR NOG sannolikt just Saabs öden och äventyr som etsat sig fast mest hos trollhätteborna när det gäller Gert-Ingens roll.

– Jag har alltid känt mig respekterad även av mina politiska meningsmotståndare. Och det är jag väldigt glad för. Att försöka skapa tillit är viktigt.

Saab-konkursen och nedläggningsbeskedet dagarna före jul 2009 följdes av en intensiv tid med spekulationer, rekonstruktion, potentiella köpare och intensiva diskussioner på regeringsnivå om hur Trollhättan och regionen kun-

de får stöd för att ta sig vidare. Mitt i detta stod Gert-Inge Andersson, till synes lugn och trygg, och försökte gjuta mod i staden med sitt lite lågmälda och resonerande sätt.

HAN LÄTER NÖJD när han idag konstaterar att satsningen på utbyggd järnväg och motorväg till Göteborg, i kombination med satsning på Högskolan Väst och Innovatum, gav pre-



**JUST UTBILDNING
OCH KOMMUNIKATIONER
ÄR AVGÖRANDE
FÖRUTSÄTTNINGAR
FÖR ATT TA VARA PÅ
KREATIVITETEN
SOM FINNS.**

cis de långsiktiga effekter som var nödvändiga för Trollhättan och regionen för livet efter Saab.

– Just utbildning och kommunikation är avgörande förutsättningar för att ta vara på kreativiteten som finns. Och vi kunde inte fortsätta vara så beroende sysselsätt-

ningsmässigt av tillverkningsindustrin som Trollhättan en gång var, säger Gert-Inge.

När den traditionella industristaden var som mest i fokus var det inte många lediga timmar.

– Det ringde journalister dygnet runt, men jag kände att om jag kan bidra till att de runt 10 000–15 000 människor som direkt eller indirekt berördes av Saab kunde få mer information så ville jag förstås göra det, säger Gert-Inge.

HAN PÅSTÅR ATT han alltid sovit gott om nätterna.

– Jag har alltid haft en väldig trygghet i min familj. Det är det viktigaste om man ska kunna ha utsatta positioner och klara sådana perioder.

Idag gläds han extra mycket åt att kunna träffa sina tre vuxna barn och sex barnbarn oftare än tidigare. Och att han och hustrun Else-Marie, eller Ella som Gert-Inge kallar henne, får betydligt mer tid tillsammans. Hon fick dra ett tungt familjelass många år, medger han, men hon hann ändå med att jobba länge som lärare och sedan i 30 år vara chef för laboratoriet vid Arvidstorps avloppsreningsverk. ►



– Visst kan jag sakna att verkligen kunna påverka utvecklingen av människors vardag, men jag har nog egentligen alltid trivts bäst med att hålla mig lite i bakgrunden, säger Gert-Inge.

DET VAR ELSE-MARIES pappa Lars Johnsson som bidrog till att Gert-Inge landade i politiken

– Lasse var också kommunalråd och jag förstår om Ella kunde bli lite frustrerad över att jag gick samma väg, eftersom hon visste hur sällan hennes pappa var hemma, berättar han.

Sitt första politiska uppdrag hade Gert-Inge i en av stans dåvarande taxeringsnämnder 1973, där han satt och granskade deklarationer. Han gick så småningom via ordföranderollen i fritidsnämnden och

tekniska nämnden upp till kommunstyrelsens absoluta ledning. Han blev kommunstyrelsens vice ordförande 1992, bakom ordföranden och socialdemokratiska kollegan Erik Andersson.

– Som ung hade jag ett ganska måttligt intresse för politik och även när det intresset sedan väckts trivdes jag väldigt bra med att stå lite i bakgrunden. Jag hade ingen lust att vara spetsen längst fram. Men det förändrades över en natt, konstaterar Gert-Inge.

”

SOM PENSIONÄR KAN DU VÄLJA LITE DE UPPDRAG SOM DU TYCKER ÄR ROLIGA.

ERIK ANDERSSON AVLED hastigt 1996 och Gert-Inge fick axla sin gode väns ordförandemantel.

– Det var både chockartat och en stor sorg när Erik gick bort. Vi jobbade väldigt bra ihop och umgicks även privat med våra familjer, berättar Gert-Inge, som först levde i tron att Trollhättan och vardagen på något sätt skulle stanna upp en stund efter vännens bortgång.

– Men jag insåg snart att allt fortsatte rulla på. Det tog ett tag innan jag kunde greppa det och så tror jag de flesta känner när någon nära går bort. Men så måste det ju vara.

EFTER FEM ÅR som regionråd i Västra Götaland, där han även tidigare jobbat med utvecklings- och sjukvårdsfrågor, kände Gert-Inge att det var dags att varva ner på allvar 2015. Men han har fortfarande ett mindre antal uppdrag kvar. Bland annat som ordförande i Dalslands Turist AB och i kommunfullmäktige i Trollhättan. Det är Gert-Inge som leder mötena med Trollhättans 61 fullmäktigeledamöter från åtta partier.

– Det är ett hedersuppdrag och ett viktigt sådant. Och jag brukar säga att jag är borgmästare. Som pensionär kan du välja lite de uppdrag som du tycker är roliga, även om alla de uppdrag jag haft genom åren var och en på sitt sätt varit stimulerande.



SAMTIDIGT MEDGER HAN att det finns en saknad efter hetluften och att verkligen kunna vara med och påverka utvecklingen för Trollhätteborna.

– Det är något som verkligen drivit mig och jag har alltid försökt vara lösningsorienterad. Pragmatisk är nog ett bra ord, konstaterar Gert-Inge, som tror att dialog och samspel är en del av hans personlighet.

– Jag tror också att det var en stor nytta att jag jobbade många år innan jag klev in i politiken på allvar. I yrkeslivet lär man sig samspela, säger han.

I UNGDOMSÅREN TÄNKTE han söka in till Steneby hantverksskola i Dals Långed. Att jobba med händerna lockade och han hade toppbetyg i träslöjd.

– Men så flyttades skolans slöjdbildning i Trollhättan till andra lokaler och det blev inte alls lika bra. Så jag tappade i betyg sista skolåret och brydde mig aldrig om att söka vidare, minns han.

Istället blev det jobb inom anläggning och rörnät i Trollhättans kommun, efter utbildningen till vägmästare. Han fortsatte sedan med fastighetsförvaltning hos Riksbyggen och Vänersborgsbostäder. Pappa Rune var grävmaskinist och reparatör, så kanske var sonen inspirerad av det.

Rune fick en stroke redan när han var 50 och gick bort i de tidiga pensionsåren, medan mamma Elsa, som var hemmafru, levde tills hon var 77.

– I somras träffade jag en av mina gamla släktingar som fyllt 95 och bad honom berätta lite mer om vår familjs bakgrund. Att få återkopplingar till 1800-talet ger perspektiv, konstaterar Gert-Inge.

I sorlet från kafébesökarna runt omkring konstaterar han att det inte smids några avancerade firarplaner med anledning av hans 70-årsdag den 2 april.

– Jag hade en jätterolig fest när jag fyllde 50 och fick en så himla fin avtackning som kommunalråd för tio år sedan när jag dessutom fyllde 60. Så nu blir det lugnt. Kanske åker vi på någon resa, Ella och jag.

Så värst långt behöver det dock inte vara om Gert-Inge får bestämma.

– Jag brukar få hemlängtan efter två ►

”
DET ÄR
ETT HEDERS-
UPPDRAG.



Det är Gert-Inge som leder mötena med Trollhättans 61 fullmäktigeledamöter från åtta partier.

14

dagar. Jag har min trygghet här och jag skulle aldrig kunna tänka mig att flytta från Trollhättan. Det skulle vara som att rycka upp träden i allén med rötterna, säger han och gör en gest ut mot det av Peter LeMarc omsjungna promenadstråket genom centrum.

VÄSTKUSTEN OCH Hunnebostrand har ändå blivit lite av ett andra hem för paret Andersson. När de sålt huset, parkerat husvagnen och flyttat till lägenhet i centrum fastnade Ella för en ganska risig liten stuga bredvid Hunnebostrands skola.

– Den var väldigt nedgången och låg ju inte nära vattnet, så priset var överkomligt. Och på frågan vem som skulle fixa alla reparationer svarade Ella bara: "Vi ska ha detta. Jag har alltid drömt om ett litet hus", säger Gert-Inge och skrattar åt minnet.

Sagt och gjort. Idag står där ett supermysigt smultronställe som gästas ofta, året runt. Fortfarande är det bara 49 kvadratmeter stort, men med en friggebod för gäster och en altan som är större än själva huset.

– Där har jag fått utlopp för mitt slöjdande och jag har faktiskt gjort allt utom att lägga om taket.

ATT FÅ VARA frisk och ha familjen nära är det Gert-Inge värdesätter mest idag.

– Lite stelare i axlarna är jag allt, men jag försöker hålla igång med stavgång. Och så gör jag en läkarkontroll varje år. Senast såg allt okej ut, säger han och sneglar på klockan.

Han har nämligen tagit initiativ till en lunch med kommunfullmäktiges ledningar från Uddevalla och Vänersborg för att Trestadskollegorna ska lära känna varandra lite

mer. På samma sätt bjuder han in partigrupperna i kommunfullmäktige till regelbundna träffar, men där efterlyser han fortfarande en ökad dialog.

– Det tar tyvärr bara väldigt små steg framåt. Över huvudet tycker jag att tonläget har hårdnat inom politiken idag. Både på riksplplanet och lokalt. Man ska självklart utgå från och hålla på sina värderingar, men samtidigt måste du alltid vara öppen för nya lösningar som gagnar alla medborgare.

GERT-INGE HAR EN stark tilltro till Trollhättan och framtiden. Och han ser också att just samverkan, förtroende och tillit mellan partierna är vägen till att exempelvis komma tillrätta med segregationen och skapa en fortsatt positiv utveckling för Trollhätteborna.

– I grunden bygger tryggheten i samhället på utbildning och jobb. Men här krävs också en gemensam tydlighet och att vi reagerar mot dem som inte vill rätta in sig i samhällets ramar. Det handlar om att göra din plikt och kräva din rätt. Svårare är det inte. ♥

Namn: Gert-Inge Andersson.

Född: 2 april 1950 i Trollhättan.

Familj: Hustrun Else-Marie (Ella) Andersson, tre vuxna barn och sex barnbarn.

Bor: Hyresrätt i centrala stan.

Motto: Borta bra, men hemma bäst.

Politisk karriär: Heltidspolitiker sedan 1989. Först som ordförande i tekniska nämnden, sedan som vice ordförande i kommunstyrelsen (1992) och sedan som ordförande 1996–2010. Sedan följde fem år som ordförande för regionstyrelsen i Västra Götaland.

Om att han kallats Mr Trollhättan.

Det är inget jag tänker på. Jag har min trygghet här och jag vill inte bo någon annanstans, men jag har aldrig sökt makten för sakens skull. Däremot har jag velat vara med och påverka samhällsutvecklingen.

UNPLUGGED SEDAN 1035



TROLLHÄTTANS
TIDIG MUSIK-
DAGAR 2020
7-10 MAJ

 PROGRAMMET SLÄPPS UNDER VÅREN PÅ
TROLLHATTANSTIDIGMUSIKDAGAR.SE



VISSTE DU DETTA OM PÅSKEN?

Påskan är kyrkans största högtid. Den firas på olika sätt av miljarder människor runt om i världen. I Sverige har vi en salig mix av kristna och folkliga traditioner. Vi äter lamm, målar ägg, reser till Blåkulla, sätter fjädrar i påskris och påskliljor i vas. Men varför?

EN LITEN PÅSKGUIDE 



KORT OCH GOTT OM PÅSKEN



1 NÄR PÅSKEN KOM VAR VÅREN REDAN HÄR

När kristendomen kom till Sverige på 800-talet blandades nordiska seder och firande av våren med uttryck och symboler från den nya religionen. De ursprungliga religionerna påverkade kristna seder och tvärtom. Det brittiska namnet Easter är t ex kopplat till en anglosaxisk fruktbarhetsgudinna vid namn Oester eller Eastre. Kristna kyrkan har även ett judiskt arv med sig som gett oss vårt namn på påskan. Oavsett vad man tror på är påskan en färgglad och positiv högtid som markerar att livet och ljuset är tillbaka efter vintern. Temat i Svenska kyrkan är "Genom död till liv" och påminner om att livet vinner över mörkret.

2 DEN KRISTNA KYRKANS STÖRSTA HÖGTID

Svenska kyrkan är en del av en världsvid kristen gemenskap och påskan är den största högtiden under det kristna kyrkoåret. Fler än 2 miljarder människor samlas runt om i världen för att på olika sätt fira att Jesus uppstod igen efter att ha dött på korset. Enligt Nya testamentet skedde detta mirakel i Jerusalem för ca 2 000 år sedan.

3 FRÅN JUDISKA PESACH TILL PÅSK

Den kristna högtiden påsk har fått sitt namn från den judiska högtiden pesach. Den inleds vid första fullmånen efter vårdagjämningen och firas till minne av uttåget ur Egypten, där det judiska folket hade varit i fångenskap under väldigt lång tid. Det hebreiska ordet pesach betyder "gå förbi" och syftar på att dödsängeln skonade de hus vars dörrar, enligt uppmaning från Gud, målats med blod från ett slaktat lamm. Under pesach äts endast osyrat bröd, matza, och firandet inleds med en symbolisk måltid som kallas för seder.

4 PÅSKENS LAMM MED STARK SYMBOLIK

Lammet är en vanlig och uppskattad maträtt på påskbordet, men det har också starka religiösa referenser. Det ska ha varit just lamm som Jesus och lärjungarna åt tillsammans under sin sista måltid tillsammans. Guds lamm är också en benämning för Kristus som försonare, med anknytning till uttåget ur Egypten. I Gamla testamentet nämns Herrens lidande tjänare som ett lamm som förs till slakt (Jes 53:7). Johannes döparen använder det när han pratar om Jesus: "Där är Guds lamm som tar bort världens synd" (Joh 1:29).



5 LEKFULL ÄGGJAKT FÖR GODISSUGNA

Att fylla ett ägg med godis och låta barnen leta upp det är en uppskattad men ganska ny företeelse i Sverige. På 1850-talet lanserades påskäggen i Tyskland av godis- och leksaksindustrin. Det finns många sätt att skapa en kul upplevelse med äggjakt och godisgömmor.

För de yngsta påskäggsletarna kan man dra ett snöre genom huset som barnen får följa. Dra snöret under bord, kanske ut till brevlådan, in bakom garderobsdörrar som måste öppnas – spännande och roligt! I slutet av snöret, väl gömt, finns påskägget.

För den som vill ut och leta ägg och lösa gåtor i Trollhättan finns Active Quiz Äggjakt på sidan 22 och på [activequiz.se](#)

6 SÄTT VÅREN I EN LITEN KRUKA

Att odla påskgräs kan symbolisera våren och nytt liv. I Egypten sågs man ha odlat påskgräs på gravar för att symbolisera att livet fortsätter även efter döden. Nuförtiden odlar vi ofta gräs lagom till påsk, antingen i jord eller på vått hushållspapper. Efter att fröna har planterats är det viktigt att vattna dem noga och regelbundet. Det är spännande att se gräset spira redan efter några dagar. När gräset är fullvuxet blir det fint på påskbordet, gärna dekorerat med små färgglada godisägg eller gula påskkycklingar.

7 LAMMET FÄSTE TILL EN HARE

Traditionen med påskharen som kommer med påskägg till barnen, eller gömmer en massa ägg i trädgården, är ursprungligen en tysk tradition. Påskharen sågs ha uppkommit eftersom traditionella påskbröd som bakas i form av det bibliska påsklammet, mer ska ha liknat en hare än ett lamm. Påskharen har inte riktigt fått fäste i svenska hem. Vi föredrar kycklingar och ägg som påskmotiv.



8 RISETS VÄG FRÅN LIDANDE TILL PYNT

Påskrisets historia börjar med fastlagsriset på 1600-talet, då husfadern i familjen piskade de andra familjemedlemmarna med ris för att påminna om Jesu lidande. Man kunde också väcka sjusovare med en bassning av björk. Så småningom blev risandet mindre allvarligt och mjukades upp med fjädrar för att dämpa slagen. På 1700-talet var det vanligt att dekorera risen med pappersblommor, färgglada band och pappersremсор som innehöll rim.

9 BRASOR OCH SMÄLLARE SOM SKYDD MOT DET ONDA

Förr trodde man att onda andar och häxor skrämdes bort av höga ljud och eld. Därför fördes oväsen med rop, skott och horn och stora eldar tändes vid vad som enligt folketro var extra utsatta tillfällen. Valborg har från 790-talet varit en sådan högtid i Sverige, men senare har även påsken fått sina egna brasor och smällare. Påskeldarna är kända i Sverige sedan åtminstone andra hälften av 1700-talet och har troligtvis kommit till Sverige via holländska köpmän till Göteborg.

10 HISTORISK HÄXPROCESS BAKOM DAGENS PÅSKKÄRRING

Påskkärringar tros ha sitt ursprung i de brutala häxprocesserna, som var värst i Sverige under 1660- och 1670-talen. Hundratals kvinnor anklagades och avrättades för att ha åkt till Blåkulla, där de antogs ha festat och levt loppan med mörka krafter. Påskkärringar avbildas ofta med en kaffepanna, en svart katt och kvast. Flera av dessa attribut har ingen, eller en väldigt lös koppling, till 1600-talet. Kaffe dracks inte i Sverige på den tiden och svarta katter omnämns inte alls i något rättsprotokoll.



elle

NY KRAFT I PIPORNA





En har spelat orgel i ett år, den andra i femtio. När Maja Kronvall och Marie-Louise Svensson möttes framför orgeln i Lextorpskyrkan skapades inte bara ljuva toner utan även idéer om hur man kan locka fler ungdomar spela det mäktiga instrumentet.

TEXT: ERIKA ALMOVIST FOTO: JERRY LÖVBERG

NÄSTAN ALLA KYRKOR har en orgel. Det kan vara en klassisk mekanisk med luftbälg och pipor eller en elorgel som man pluggar in i väggen. Vid stora tillfällen i våra liv som bröllop och begravningar finns de där och tonsätter känslorna. Men framtiden för levande orgelmusik är inte självklar. Det råder nämligen brist på utbildade organister. Samtidigt är det inte många ungdomar som väljer att lära sig, så risken är att bristen kommer att öka.

MAJA KRONVALL ÄR ett undantag. Hon är 15 år och har spelat piano sen hon var fem. Sedan ett år tillbaka lär hon sig även att spela orgel.

– Det var min pianolärare som frågade om jag ville

”
**FÖR NÅGRA ÅR SEN
BÖRjade JAG SPELA
STORBANDSJAZZ PÅ
ORGEL OCH UPPTÄCKTE
ATT DET LÅTER VÄLDIGT
HÄRLIGT.**

börja och jag tyckte att det lät spännande, berättar Maja och fortsätter:

– Det är ett väldigt häftigt och avancerat instrument som låter maffigt. Och sen är det ju ganska likt piano.

EN GÅNG I veckan har hon orgellektion i Skogshöjdens kyrka där det finns en digital orgel. Mötet med kyrkomusiker Marie-Louise Svensson i Lextorpskyrkan

blir därför första gången hon får spela på en piporgel.

– Det låter mycket vackrare. Jag har alltid tyckt piporna är väldigt coola. Orgeln är alltid det första jag tittar efter när jag kommer in i en kyrka och tänker det vore kul att få spela på just den.

ORGELN I LEXTORPSKYRKAN är precis som de flesta kyrkorglar specialbyggd för att passa in. Den konstruerades 1987 av Grönvalls fabrik i Lilla Edet efter att den tidigare orgeln rökskadades i en brand som bröt ut i sakristian. Den förra orgeln var placerad intill fönstren där det har en tendens att bli väldigt varmt, så när det blev dags att ersätta den så valde kyrkan istället att placera orgeln i den bakre delen av kyrkan. ►



”

JAG VILL ATT MIN FÖRSAMLING SKA KÄNNA ATT DET ÄR DERAS MUSIK JAG SPELAR.

MARIE-LOUISE HAR SPELAT orgel i 50 år. För henne var det musiken under kyrkobesöken som liten som inspirerade hennes framtida karriär som organist.

– Min mamma tyckte att det var väldigt fint att gå på kyrkokonserter så vi var ofta i Vänersborgs kyrka när jag var liten och lyssnade på olika musikframföranden. Sen blev jag även inspirerad av de musklärare jag hade som ung. De fick mig att vilja satsa på musiken, berättar hon.

DET HAR VARIT en väldigt rak väg mot karriären som kyrkomusiker. Direkt efter gymnasiet gick hon en musiklinje på en folkhögskola i Ljungskile, där hon både spelade orgel och sjöng i kör. Därefter gick hon vidare till en musikutbildning vid Stora Sköndal i Stockholm. Sedan krönte hon sina studier med ytterligare fyra år vid musikhögskolan i Malmö.

– Jag hade målet klart för mig när jag var väldigt ung, konstaterar hon.

I BÖRJAN AV 80-talet tog Marie-Louise examen från musikhögskolan och fick en tjänst som kyrkomusiker i Vårgårda. Där jobbade hon i 27 år fram till 2012. Sedan dess har hon varit verksam i Lextorpskyrkan.

– Jag planerar att gå i pension nästa år, så det blir bara två tjänster för mig.

MEN TROTS ATT pensionen hägrar blir det nog inte mycket ledigt för Marie-Louise. Det är som sagt brist på kyrkomusiker.

– Jag får nog hålla på att spela så länge som jag vill, orkar och det känns bra. Jag tycker ju fortfarande att det är väldigt roligt. Jag bor dessutom intill en kyrka så jag har möjlighet att spela när jag vill. Jag spelar faktiskt mest hela tiden, även på semester och andra ledigheter. Det är ju som en fysisk träning som man måste hålla igång hela tiden, förklarar hon.



Marie-Louise Svensson har spelat orgel sedan hon var 13 år. Nu gläds hon åt att få träffa en 15-åring som vill spela och som uppskattar orgeln som instrument, även om Maja ännu inte bestämt om det är kyrkomusiker som hon vill bli.



DET ÄR ETT VÄLDIGT HÄFTIGT OCH AVANCERAT INSTRUMENT SOM LÅTER MAFFIGT.

ETT LÅNGT ARBETSLIV som kyrkomusiker betyder att Marie-Louise har träffat många människor i alla åldrar och situationer. Det har blivit otaliga bröllop

och begravningar, med stora kontraster i form av både stor lycka och djup sorg.

– Man får mycket tillbaka som kyrkomusiker. Jag spelade vid en begravning tidigare idag och när någon säger “äh, vad fint det är” så blir det betydelsefullt för mig. Just på bröllop och begravningar är musiken extra viktig.

FÖR MARIE-LOUISE HAR passionen för musiken alltid varit viktig, även om hon inte kan välja att bara spela sådant hon själv vill. Det handlar om att anpassa musikvalet för varje tillfälle.

– Jag vill att människorna i min församling ska känna att det är deras musik jag spelar.

TILL LEXTORPSKYRKAN KOMMER människor med olika kulturella bakgrunder och Marie-Louise vill försöka spela musik som berör fler och är universell.

– Under allhelgona spelade jag en gammal spiritual, som heter Swing low. Då märktes det tydligt att den är bekant för flera som kommer från andra länder än Sverige.

När hon får välja helt själv väljer hon bort det mer moderna och spelar gärna barockens musik, som Bach och Buxtehude. På senare år har hon också upptäckt tjusningen i att spela musik som ursprungligen inte är skriven för orgel.

– När jag började spela storbandsjazz på orgel och upptäckte att det låter väldigt härligt. Då spelar man på olika sektioner på orgeln. Bras-

sektion med en hand och solostämman med den andra, medan man spelar bas med pedalerna, förklarar Marie-Louise.

TROTS ATT KYRKOMUSIKER är ett av få musikyrken som du kan livnära dig på, så är intresset lågt bland unga.

– Vi har nog varit dåliga på att marknadsföra orgeln. Däremot märker jag att musikskolans lärare ofta hoppar in i det här yrket, när det är nedskärningar i skolan, berättar Marie-Louise.

BÅDE MAJA OCH Marie-Louise har idéer om hur kyrkan kan locka fler unga till orgeln.

– Jag tror att man ska introducera den tidigt. Kanske redan i sju-åttaårsåldern. När man blir äldre kan det vara för sent och det blir också svårare att öva upp tekniken som krävs, funderar Maja.

– Jag försöker introducera orgeln för många barn. Men sen måste man ju hitta ett sätt så att den som vill kan fortsätta öva. Därför håller vi kyrkomusiker här i Trestad på att bilda ett nätverk, nästan som en orgelklubb. Vi vill samla ungdomar som Maja och göra roliga saker tillsammans. Kanske åka runt och kolla på orglar i olika kyrkor. Eller bygga en liten bordsorgel, som inspiration att fortsätta.

MAJA VET INTE om hon skulle vilja satsa på en framtid inom musiken. Närmast ligger att börja gymnasiet, sen får hon se.

– Jag gillar ju att spela, men vet inte om jag kan tänka mig det som yrke. Men, vem vet. ♥

ACTIVE QUIZ

Äggjakten!

**Kläck alla ägg i rörelse-appen
så har du chans att vinna biobiljetter
för dig och en kompis!**

Dansa runt, promenera, spring eller cykla – varje ägg kläcks när du rört dig 100 meter. Lös gåtorna som dyker upp på skärmen. I Patos Quiz finns två svårighetsgrader så att både barn och vuxna kan hänga med. Lycka till!

Ett tips i din aktiva jakt på svaren är att kolla på "Kort och gott" om påsken på sidan 22.



22

VINNARE I JUL-QUIZEN

2 st biobiljetter: Saga Glimstrand
100 kr Fair Trade Shop:
Theo Nilsson, Daniel Egenvall, Matilda Nordberg,
Lukas Rylander. Vinnarna har meddelats!

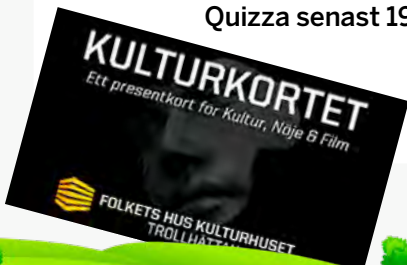
GÖR SÅ HÄR:

Ladda ner appen i din mobil eller läsplatta på:
www.activequiz.se/laddaner

Skriv in Quiz-id PATOS, följ instruktionerna och **Starta!**

Vinn! Alla som quizzar deltar i utlottningen av 1 st Kulturkort från Folkets Hus Kulturhuset Trollhättan laddat med 2 st biobiljetter. Kortet kommer med posten. Vi lottar också ut 5 st presentkort á 100 kr i Trollhättan Fair Trade Shop. Presentkortet hämtas i shopen på Kungsgatan 22.

Quizza senast 19 april



**KORTET ÄR
LADDAT MED TVÅ
BIIBILJETTER!
VÄRDE 200 KR**

VÅR KRYSS

Kryssa rätt och vinn ett presentkort på 200 kr hos Fair Trade Shop i Trollhättan.

Lös krysset, fyll i nyckelbokstäverna som bildar ett ord i raden under korsordet och skicka in. Bland de rätta svaren drar vi en vinnare av ett presentkort värt 200 kr och fyra vinnare av Rättvisemärkt kaffe värt 100 kr från Fair Trade Shop.

Skicka lösenordet via mail:
patos@svenskakyrkan.se

Skicka med post:
Svenska kyrkan,
Patoskrysset,
Box 161, 461 24 Trollhättan
(Märk kuvert eller vykort med "Patoskryss")

Lämna in ditt svar i receptionen:
Kyrkans Hus, Drottninggatan 42.

OBS! För att du ska vara med i dragningen behöver din lösning ha inkommit till oss senast 19 april.

Vinnare presentkort, värde 200 kr
Kathy Sandberg

Vinnare Rättvisemärkt kaffe, värde 100 kr
Eivor Bengtsson
Lennart Sandberg
Eva Jörlind
Birgitta Hermansson

Vinnarna har meddelats, gratulerats och kan hämta vinsten i **Fair Trade Shop på Kungsgatan 22, Trollhättan.**



Öppettider:
Tisdag–fredag kl 10–18
Samt sista lördagen i månaden kl 10–14





DYRT OCH HELIGT

I Trollhättans kyrkor finns flera vackra nattvardskärl. Här är några som används flitigt i mässorna.

Den här nattvardskalken i keramik finns i Kyrkans hus.

24

Varje gång det firas nattvard berättas om den gången när Jesus tog bröd och vin och sa: "Det här är min kropp, åt brödet till minne av mig. Detta är mitt blod, drick vinet till minne av mig."

DET VAR I början av den judiska påsken, pesach, som Jesus och hans vänner åt kvällsmat tillsammans. Minnet av denna händelse firas på skärtorsdagen under den kristna påsken. Senare den kvällen blev han fängslad och nästa dag dog han på korset.

DEN HÄR KVÄLLSMÅLTIDEN, nattvarden, är en av de viktigaste heliga handlingarna, ett av sakramenten, inom den kristna tron. Genom att dela måltiden är församlingen ett med varandra och med Jesus, som själv är närvarande i brödet och vinet.

VINET DRICKS UR en bägere eller en kalk, som den också kallas, ungefär som den vi tänker oss att Jesus och hans lärjungar drack ur vid den sista måltiden. Myten om den heliga graalen ligger till grund för många äventyrsberättelser.

Den handlar om att Jesus bågare finns bevarad och är ett ovärderligt föremål, både ur teologisk och världslig synvinkel. Förmodligen var den kalken en enkel bägere, men i olika traditioner har nattvardsbågarna varit både förgyllda och klädda med ädelstenar för att spegla det gudomliga.

NÄR VI FIRAR gudstjänst med nattvard kallas det för mässa. Ytterst är nattvarden en vision av en värld där var och en är beredd att dela med sig, där fred, rättvisa, empati och generositet råder mellan allt levande och i hela universum.

I BERÄTTELSEN OM det judiska folkets hastiga flykt ut ur Egypten, hann brödet till resan inte jäsa färdigt. Därför äts endast osyrat bröd under den judiska påsken, som firas till minne av uttåget (läs mer om den judiska påskhögtiden på sidan 22).

ÄVEN BRÖDET (OBLATEN) i den västerländska mässan är osyrat. I östkyrkan delas däremot ett nattvardsbröd som har fått jäsa.



Det ojästa brödet, oblaten, ingår i nattvarden tillsammans med vinet.



Tanken att den kalk som Jesus förmodas ha druckit ur den sista kvällen finns kvar, är upphovet till myten om den Heliga Graal. Den har i sin tur inspirerat många äventyrsberättelser och filmer. Indiana Jones är bara en av många filmhjältar som har letat efter den.

Den här vackra vinkannen skänktes till Götalundens kyrka av Alfa Swenson i samband med kyrkans invigning den 7 december 1958. Kannan skänktes till minne av Alfas make, guldsmeden Carl Hugo Swenson, som också designade kannan. Till den finns en kalk i silver med ädelstenar i ett rosmönster på foten.

Lextorpskyrkans nattvardskärl, eller kalk som det också kallas, är gjord i silver och är en gåva från Karlstorps syförening. Den överlämnades under kyrkans invigningsår 1973.



I Trollhättans kyrkan används ett nattvardskärl i silver från 1954. I botten finns en ingravering om att kärlet är en gåva från Föreningen Trollhätteleckorna, som idag är en del av föreningen Trollhättebor.

ETT ERFARET BEGRAVNINGSS- OMBUD

TEXT: ERIK TORSTENSSON
FOTO: JERRY LÖVBERG

I 20 år har Bernth Gruvander varit länsstyrelsens förlängda arm i Trollhättans pastorat. Med begravningslagen i ryggen är hans roll att säkra att begravningsavgiften används till rätt saker.

Och att människor med olika religioner eller icke troende får möjligheter att hålla sina begravningsceremonier utifrån sina önskemål.

NÄR BERNTH GICK i pension efter ett helt yrkesliv i skolans värld, sammanföll det med Svenska kyrkans delning från staten. Året var 2000. Vid delningen tilldelades kyrkan fortsatt ansvar för begravningsverksamheten av staten.

– Länsstyrelserna runt om i landet är tillsynsmyndighet och till sin hjälp har de oss begravningsombud. Jag blev nominerad i Trollhättan och utsågs formellt av kommunfullmäktige. Det kändes som ett intressant och lärorikt uppdrag och det blev det också, så jag har blivit kvar, konstaterar Bernth.

HANS UPPGIFT ÄR, främst med utgångspunkt från de som inte är medlemmar i Svenska kyrkan, att se till att alla verkligen får det som sägs i begravningslagen och att den avgift som alla folkbokförda inkomsttagare betalar används rätt.

– Begravningsavgiften är helt skild från avgiften för medlemskapet i Svenska kyrkan och redovisas separat på deklarationsblanketten. Avgiften ska finansiera hela begravningsverksamheten med allt från skötsel av begravningsplatser till lokaler.

I TROLLHÄTTANS PASTORAT lever både Hoppets och Ljusets kapell på Håjums begravningsplats upp till neutralitetskraven och kan användas av alla samfund eller vid borgerliga begravningar.

– Det är två väldigt fina kapell som byggdes på 1950-talet och som inte har några fasta religiösa symboler. Det kan man istället ta in då man vill, påpekar Bernth.

När större frågor kring begravningsverksamheten ska tas upp, bjuder kyrkan in Bernth och andra trossamfund, till samråd. Det kan handla om ett nytt begravningsområde, exempelvis.

– Jag upplever att det finns en väldigt bra dialog, säger Bernth, som i rollen som ombud också deltar vid möten både i kyrkorådet och kyrkofullmäktige i pastoratet.

ATT LÄRA SIG nya saker och träffa nya människor har alltid intresserat Bernth, som är extra glad över allt socialt umgänge han har sedan han blev änkeman för tio år sedan.

– Inte minst i mitt uppdrag som begravningsombud har jag fått lära mig mycket och träffar

◀ *Hoppets kapell, med plats för 150 personer, lever upp till neutralitetskraven i begravningslagen. Detsamma gäller det mindre Ljusets kapell, som ligger bredvid.*



väldigt många trevliga människor, både anhöriga från olika kulturer, men också bland alla förtroendevalda och tjänstemän inom kyrkan.

Under ett år lägger han omkring 200 timmar på ombudsrollen. Han har ett mindre arvode och ersättning för utlägg och sammanträdestid. När han berättar om uppdraget för andra tror många att han är begravningsentreprenör.

– Men det är något helt annat. Begravningsentreprenörer är företag som erbjuder sina tjänster för att hjälpa anhöriga med genomförandet av själva begravningsceremonin och allt som finns runt den. Kostnaderna för de grundläggande delarna ingår dock redan i begravningsavgiften, påpekar Bernth.

UNDER 2020 LIGGER avgiften på 25 öre per intjänad hundralapp. Sedan 2017 är den densamma för hela landet, förutom i Stockholm och Tranås som hanterar den på egen hand.

– Innan förändringen gjordes kunde storstäder med många invånare ha betydligt

lägre avgiftsnivå jämfört med orter i glesbygden, där man var tvungna att ta ut en högre procentsats för att få det att gå runt.

I AVGIFTEN INGÅR i huvudsak rätten till en gravplats i 25 år, eventuell kremering, vissa transporter och tillgång till lokal för ceremonin.

– Som medlem i kyrkan ingår också präst och kantor, men det finansieras då av medlemsavgiften och inte av själva begravningsavgiften, påpekar Bernth Gruvander, som tror att många faktiskt inte vet att begravningsavgiften är en obligatorisk avgift som ser till att fundamenten för en begravning är säkrade för alla.

BERNTH ANSVARAR FÖR ytterligare angränsande pastorat utanför Trollhättans. Med jämna mellanrum blir han kontaktad av anhöriga som undrar just vad som gäller, om man nu inte är medlem i svenska kyrkan. Under sina 20 år i rollen som allmänhetens ombud kan han inte minnas någon kontrovers.

Varje begravningsombud lämnar en årlig rapport till Länsstyrelsen i Västra Göta-

land. Samtidigt är kyrkan skyldig att redovisa hur begravningsavgifterna använts.

– Vi gör också regelbundna besök ute i församlingarna för att se så att det finns lokaler som fungerar för alla, berättar länsjuristen Lars Schill, ombudsansvarig på Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Begravningsombuden utses för fyra år i taget.

– Riktlinjen är att det ska finnas en i varje kommun, men det finns även exempel där ett ombud ansvarar för flera kommuner beroende på antalet invånare. Och i större kommuner finns det förstås flera. Idag har vi omkring 35 ombud i Västra Götalands 49 kommuner, påpekar Lars. ♥

Så funkar det:

All begravningsverksamhet i Sverige finansieras via begravningsavgiften, som 2020 är 25 öre/intjänad hundralapp. Den betalas av alla som är folkbokförda i Sverige och som har en kommunalt beskattningsbar inkomst, oavsett religion. En medelinkomsttagare betalar ca 1000 kr/år.

Begravningsavgiften

garanterar att Svenska kyrkan, som är huvudman för begravningsverksamheten i alla kommuner (utom Tranås och Stockholm) tillhandahåller en gravplats, gravsättning, kremering, förvaring av stoffet i väntan på gravsättning och begravningsceremoni. Vill man ha en lokal eller en ceremoni helt utan religiösa symboler så är Svenska kyrkan skyldig att tillhandahålla det. Allt regleras i begravningslagen.

Begravningsavgiften

har inget att göra med medlemskap i Svenska kyrkan. Begravningsavgiften och kyrkoavgiften är därför separerade på skattsedeln.

28

STÅ PÅ MODETS SIDA

För alla människors rätt
att leva i frihet från våld.



TILLSAMMANS KAN VI GÖRA SKILLNAD

SWISHA 900 1223
DIN GÅVA TILL

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan



2 APRIL

14 MAJ



ONSDAGAR

18.15–19.30

ÅRET OM

VÅGA TA TON!

Vuxenkören Sångfåglarna erbjuder glädje, gemenskap och sång för dig som gärna sjunger hemma men som aldrig vågat sjunga tillsammans med andra. Vi är en enstämmig, sk unson kör och sjunger visor, schlager och sakral musik. Vi brukar även fika tillsammans.

SÅNGFÅGLARNA GÖTALUNDENS KYRKA

ONSDAGAR
KL 18.15–19.30

Kontakt Thorgny Skantz
0520-47 29 49 eller
thorgny.skantz@svenskakyrkan.se

Inga förkunskaper och ingen anmälan krävs.

MESSY CHURCH I GÖTALUNDEN

Kanske kommer du direkt från jobbet, fritids eller förskolan. Då är det gott att veta att Messy church börjar med drop-in-fika. Därefter blir det pyssel och sång på dagens tema. Det vi pysslat och sångerna vi sjungit använder vi därefter i en kort, enkel gudstjänst. Sedan avslutar vi kvällen med lagad mat. Ingen anmälan och allt är gratis, det är bara att komma!

MESSY CHURCH I GÖTALUNDEN 17.00–19.00

2 APRIL	Pyssel och sång, gudstjänst och middag tillsammans med tema Påsk .
14 MAJ	Pyssel och sång, gudstjänst och middag tillsammans med tema Smaka och Se .

VÅRAVSLUTNING FÖR TRÄDET

Onsdag den 15 april kl 10–12 är du välkommen på utställning i samband med att Verksamheten Trädet avslutar sina studiecirkel och grupper i Kyrkans hus. Lilla Bandet underhåller. Kaffe och våffla (20 kr) finns att köpa och vi avslutar med en andakt kl 12.



21 MAJ

11.00



PILGRIMSVANDRING

På en pilgrimsvandring vårdar du både kropp och själ. Samtidigt stillar du din nyfikenhet. Vem möter du bortom vägkröken, inom dig? En pilgrimsvandring kan också vara ett tillfälligt avbrott i ett hektiskt liv.

PILGRIMSVANDRING PÅ KRISTI HIMMELSFÄRDS DAG

21 MAJ KL 11.00	Vi utgår från Överby busshällplats. Framme vid Götalundens kyrka ca kl 16.00 håller vi gudstjänst.
TÄNK PÅ!	Vi vandrar ca 7 km med fikapaus på vägen, medtag egen matsäck. Skjuts tillbaka efter gudstjänsten kan ordnas.
KONTAKT	Magdalena Stålhandske 0520-47 29 39

5/4
18.00

JOHANNES-PASSIONEN

Trollhättans Motettkör
med solister och orkester.
Dirigent: Mattias Eklund.
Fri entré.
Trollhättans kyrka

26/4

10/5



ÖPPNA FÖRELÄSNINGAR

Skogshöjdens kyrka, 26 april kl 18.00

Mässa följd av en öppen föreläsning om "Diakoni"
av Birgitta Simson.

Götalundens kyrka, 10 maj kl 11.00

Högmässa följd av en öppen föreläsning om "Mission"
av Henrik Gustafsson.

Vid varje föreläsningstillfälle serveras enkelt fika.
Frågor? Kontakta Gunilla Nylén via sms 0730-69 17 24
eller via mail gunilla.nylen@svenskakyrkan.se

4/6
14.00



SOMMARUTFLYKT

Följ med på bussutflykt från Lextorpskyrkan till Rommele kyrka och "Lillkyrkan" i Koberg med lunch på Spiskupan, Bergagården. Kostnad 100 kr inkl lunch. Begränsat antal platser – anmäl dig i tid på 0520-47 29 00 eller via e-post: trollhattans.forsamling@svenskakyrkan.se

PÅS

4/4

10-12.30



BASAR I LEXTORPSKYRKAN

Välkommen på basar i Lextorpskyrkan med loppis, lotteri och kaffeservering. Alla intäkter går direkt till Act Svenska kyrkan och arbetet runt om i världen till förmån för människor i utsatta livssituationer, som har modet att förändra sina liv.

4/5
10-12



FÖRSKOLETRÄFF FÖR ALLA

Välkommen till Götalundens kyrka för lek, sång och fika under en gemensam träff för alla Kyrkans öppna förskolor i Trollhättans pastorat. Den här dagen är det ingen träff i Kyrkans hus, Kyrkans gård Strömslund eller Kyrkans gård Skoftebyn.



Sjukhuskyrkans andaktsrum på NÅL är alltid öppet. Varje helgfri onsdag kl 16 hålls mässa och gudstjänst alla söndagar kl 16.

sensus

Konserter, föredrag eller andra evenemang som Trollhättans pastorat anordnar sker i samarbete med studieförbundet Sensus.

GUDSTJÄNSTER OCH MÄSSOR 5-13 APRIL

K & VÅR I KYRKAN



TORSDAGSAMLING FÖR DAGLEDIGA

Varje torsdag kl 14.00 är du välkommen till pastoratets gemenskapsträffar för daglediga i Lextorpskyrkan med andakt, fika (20kr) och någon programpunkt.



VÅFFELCAFÉ FÖR ALLA ÅLDRAR:

Under påsklovet, onsdagen den 15 april är du välkommen på våffelcafé med vårpysssel i Götalundens kyrka.

PALM-SÖNDAG 5/4	10.00	Gudstjänst med tema, Camilla Juhlin, Kyrkans gård Strömslund.	
	11.00	Högmässa, Elisabet Öman, Seniorkören, Trollhättans kyrka. Brödförsäljning till förmån för Act Svenska kyrkan	
		Gudstjänst med små och stora, Magdalena Mellgren Sävenstrand, Lextorpskyrkan	
	14.00	Finsk gudstjänst, Riki Kuivalainen, Lextorpskyrkan	
	16.00	Ekumenisk gudstjänst, Sjukhuskyrkan NÅL	
6/4	18.00	Mässa, Camilla Juhlin, Skogshöjdens kyrka	
		Johannespassionen, Trollhättans Motettkör med solister, orkester, Dirigent: Mattias Eklund. Fri entré. Trollhättans kyrka	
	7/4	18.00	Passionsandakt, Maria Zetterlund, Götalundens kyrka
8/4	12.15	Lunchkonsert – Musik i stilla veckan. Fri entré. Lunchmacka med dryck och kaffe 50kr. Trollhättans kyrka	
	16.00	Mässa, Sjukhuskyrkan NÅL	
	18.00	Passionsandakt, Carolina Länsman, Götalundens kyrka	
SKÄR-TORSDAG 9/4	14.00	Skärtorsdagsmässa, Magdalena Mellgren Sävenstrand, Lextorpskyrkan	
	18.00	Skärtorsdagsmässa, Annette Börjesson, Skogshöjdens kyrka	
		Skärtorsdagsmässa, Lars Nordh, Götalundens kyrka	
	19.00	Finsk mässa, Riki Kuivalainen, Lextorpskyrkan	31
LÅNG-FREDAG 10/4	11.00	Skärtorsdagsmässa, Marina Lindquist Bild, Trollhättans kyrka	
		Långfredagsgudstjänst, Tina Haettner Blomquist, ensemble ur Motettkören. Trollhättans kyrka	
	12.00	Gudstjänst – Jesu sju ord på korset, Håkan dagfård, Lextorpskyrkan	
PÅSK-DAGEN 12/4	11.00	Långfredagsgudstjänst, Marie Jönsson, Götalundens kyrka	
		Högmässa, Tina Haettner Blomquist, Kyrkokören, Trollhättans kyrka	
	14.00	Högmässa, Barbro Gustavsson, Lextorpskyrkans kör, Lextorpskyrkan	
		Högmässa, Henrik Gustafsson, Götalundens kyrka	
ANNAN-DAG PÅSK 13/4	16.00	Finsk mässa, Riki Kuivalainen, Lextorpskyrkan	
	18.00	Ekumenisk gudstjänst, Sjukhuskyrkan NÅL	
		Påskdagsmässa, Annette Börjesson, Skogshöjdens kyrka	
	11.00	Gudstjänst, Elisabet Öman, Trollhättans kyrka	
	18.00	Gudstjänst, Barbro Gustavsson, Lextorpskyrkan	
	18.00	Musikgudstjänst, Lars Nordh, Götalundens kyrka	



Med reservation för ändringar.



Suomalainen kuorokonsertti 25/4 klo 16
Jumalanpalvelus sunnuntaisin
klo 14. Torstai/ lähetyskahvila to klo 13. Lue lisää
www.svenskakyrkan.se/trollhattan/suomeksi.



SE MER PÅ WEBBEN. Det här är ett axplock av alla aktiviteter och evenemang. Du hittar mer på:
svenskakyrkan.se/trollhattan
facebook.com/svenskakyrkantrollhattan

